

2. Bunin, M. S., Eidis, A. L. (2005). Nauchnyye i prakticheskiye problemy innovatsionnykh protsessov v APK [Scientific and practical problems of innovative processes in agroindustrial complex]. Moskva: FGNU «Rosinformagrotekh» - Moscow: FSU "Rosinformagrotech", 244 [in Russian].
3. Hnat'yeva, T. M. (2016). Shlyakhy zdiysnennya transferu innovatsiy v ahrarynomu sektori [Ways of implementation of innovation transfer in the agricultural sector]. Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi internet-konferentsiyi «Problemy rozvytku hlobal'noyi ekonomiky v umovakh hlobalizatsiyi» [Collection of materials of the International scientific and practical Internet conference "Problems of development of the global economy in the conditions of globalization"]. Kharkiv: KHNTUS·H - Kharkiv : KHNTUS·H «Smuhasta typohrafiya», 91-94 [in Ukrainian].
4. Honcharenko, O. V. (2016). Instytutsional'ni aspekty realizatsiyi innovatsiynykh priorytetiv rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva [Institutional aspects of the implementation of innovative priorities for the development of agro-industrial production]. Ekonomika. Upravlinnya. Innovatsiyi. Seriya: Ekonomichni nauky - Economy. Management. Innovation. Series: Economic Sciences. [E-Reader Version]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_1_5. [in Ukrainian].
5. Hotra, V. V. (2014). Suchasnyy stan ta problemy innovatsiynoho rozvytku ahrarynoho sektoru Ukrayiny [The current state and problems of innovative development of the agrarian sector of Ukraine]. Aktual'ni problemy ekonomiky. - Current problems of the economy, 6(156), 79-84 [in Ukrainian].
6. Kryukova, I. O. (2016). Formuvannya mekhanizmu realizatsiyi innovatsiynoho potentsialu biznes-sub'yektiv sfery ahropromyslovoho vyrobnytstva [Formation of the mechanism of realization of innovative potential of business entities in the field of agro-industrial production]. Vseukrayins'kyi naukovy zhurnal «Aktual'ni problemy innovatsiynoyi ekonomiky» - Ukrainian scientific journal "Actual problems of innovative economy", 2, 27-35 [in Ukrainian].
7. Lupenko, Yu. O. (2014). Priorytetni napryamy innovatsiynoyi diyal'nosti v ahraryni sferi Ukrayiny [Priority directions of innovative activity in the agrarian sphere of Ukraine]. Ekonomika APK - APK economy, 12, 5-11 [in Ukrainian].
8. Organizatsiya innovatsionnogo rozvitiya sel'skogo biznesa v regione [Organization of innovative development of rural business in the region]. (2008). Moskva: FGNU «Rosinformagrotekh» - Moscow: FSU "Rosinformagrotech", 292 [in Russian].
9. Sidel'nikov, A. G. (2012). Stimulirovaniye innovatsionnogo rozvitiya [Stimulation of the innovative development of the agro-industrial complex APK]. Rossiyskoye predprinimatel'stvo - Russian entrepreneurship, 8(206), 120-125 [in Russian].
10. Skrynnik, Ye. (2010). Tekhniko-tehnologicheskaya modernizatsiya sel'skogo khozyaystva – vazhneyshaya zadacha gosudarstvennoy agroprodovol'stvennoy politiki [Technical and technological modernization of agriculture - the most important task of the state agri-food policy]. Ekonomika sel'skogo khozyaystva Rossii - The economy of the rural economy of Russia, 1, 18-40 [in Russian].
11. Ushachev, I. (2009). Ekonomicheskiy rost i konkurentosposobnost' sel'skogo khozyaystva Rossiyskoy Federatsii [Economic growth and agricultural competitiveness of the Russian Federation]. APK: ekonomika i upravleniye - AIC: economics and management, 3, 17-30 [in Russian].
12. Fedorenko, V. F., Buklagin, D. S., Aronov, E. L. (2010). Innovatsionnaya deyatel'nost' v APK: sostoyaniye, problemy, perspektivy: nauch. izd. [Innovative activity in the agricultural sector: state, problems, prospects: scientific. ed.]. Moskva: FGNU «Rosinformagrotekh» - Moscow: FSU "Rosinformagrotech", 280 [in Russian].
13. Ahrobiznes indeks (AVI). Ukrayins'kyi klub ahrarynoho biznesu: Ofitsiyyny sayt [Agribusiness Index (AVI). Ukrainian Agrarian Business Club: Official Website]. [E-Reader Version]. Retrieved from: http://ucab.ua/ua/ukab_proponue/abi. [in Ukrainian].
14. Ofitsiyyny sayt Ministerstva ahrarynoi polityky ta prodovol'stva [Official Website of the Ministry of Agrarian Policy and Food]. [E-Reader Version]. Retrieved from: <http://minagro.gov.ua> [in Ukrainian].

Рецензент д.е.н., професор Маркіна І.А.

УДК 339.71

Ковальська Л.Л., д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Луцького національного технічного університету

ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ОЦІНКИ

У статті проведено дослідження сутнісної характеристики поняття «підприємницький потенціал». Виділено три підходи до сутнісної характеристики підприємницького потенціалу підприємства: як сукупність ресурсів та здатність їх трансформувати у результат; як індивідуальні характеристики підприємця; як сукупність бізнес-ідей. Подано авторське бачення змісту поняття «підприємницький потенціал» підприємства. Подано авторський підхід до структуризації підприємницького потенціалу підприємства, який включає ресурсний потенціал, інтелектуальний потенціал та інноваційний потенціал. Розроблено методику аналізу та оцінки підприємницького потенціалу підприємства. Наведено характеристику етапів методики аналізу та оцінки підприємницького потенціалу підприємства.

Ключові слова: потенціал, підприємницький потенціал, ресурсний потенціал, інтелектуальний потенціал, інноваційний потенціал, підприємець, підприємство.

Kovalska L.

ENTREPRENEURSHIP POTENTIAL OF THE ENTERPRISE: ECONOMIC NATURE AND EVALUATION METHODS

The article studies the essential characteristics of the concept of «entrepreneurial potential». Three approaches to the essential characteristics of the entrepreneurial potential of the enterprise are identified: as a set

of resources and the ability to transform them into a result; as individual characteristics of the entrepreneur; as a set of business ideas. The author's vision of the content of the concept of «entrepreneurial potential» of the enterprise is presented. The author's approach to structuring the entrepreneurial potential of an enterprise is presented, which includes resource potential, intellectual potential and innovation potential. The methodology of analysis and assessment of the entrepreneurial potential of the enterprise is developed. The characteristics of the stages of the methodology of analysis and evaluation of the entrepreneurial potential of the enterprise are presented.

Keywords: potential, entrepreneurial potential, resource potential, intellectual potential, innovation potential, entrepreneur, enterprise.

Ковалская Л.Л.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЯ: ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ И МЕТОДИКА ОЦЕНКИ

В статье проведено исследование сущностной характеристики понятия «предпринимательский потенциал». Выделены три подхода к сущностной характеристике предпринимательского потенциала предприятия: как совокупность ресурсов и способность их трансформировать в результат; как индивидуальные характеристики предпринимателя; как совокупность бизнес-идей. Представлено авторское видение содержания понятия «предпринимательский потенциал» предприятия. Подано авторский подход к структурированию предпринимательского потенциала предприятия, включая ресурсный потенциал, интеллектуальный потенциал и инновационный потенциал. Разработана методика анализа и оценки предпринимательского потенциала предприятия. Приведена характеристика этапов методики анализа и оценки предпринимательского потенциала предприятия.

Ключевые слова: потенциал, предпринимательский потенциал, ресурсный потенциал, интеллектуальный потенциал, инновационный потенциал, предприниматель, предприятие.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах децентралізації економіки, що супроводжуються трансформаційними процесами, нерівномірністю розвитку підприємств та посиленням дезинтеграції практично усіх економічних явищ та процесів, рівень розвитку держави все більше залежить від підприємницького потенціалу кожного суб'єкта господарювання та їх ініціативності перетворити бізнес-ідею в успішний бізнес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Теоретичні та прикладні аспекти дослідження проблематики розвитку підприємницького середовища, формування підприємницького потенціалу та активізації підприємницької діяльності знайшли своє відображення в роботах провідних вчених, зокрема М.Грачова [7], Т.Гринчук [4], Б.Карапінського [2], Н.Краснокутської [18], А.Миргородської [1], К.Оксенюк [9], Ю.Рубіна [11], І.Рєпіної [3], О.Сологуб [10], В.Хачатряна [8] та інших. Проте, незважаючи на значні напрацювання у даному напрямі, і досі залишаються дискусійними та відкритими питання сутнісної характеристики та оцінки підприємницького потенціалу підприємства.

Цілі статті. Дослідимо сутнісну характеристику поняття «підприємницький потенціал» та розробимо методику його оцінки на рівні суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У вітчизняній економічній літературі поки ще не існує єдиної точки зору щодо визначення даної категорії. Огляд літератури щодо змісту поняття «підприємницький потенціал» наведено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Трактування поняття «підприємницький потенціал»

Автор, джерело	Змісту поняття
<i>Як сукупність ресурсів та здатність їх трансформувати у результат</i>	
А. Миргородська [1]	...сукупність можливостей та здатностей реалізації ідейного портфелю підприємця у товари, роботи, послуги, через ведення обраного виду діяльності для отримання максимального прибутку
Б. Карапінський Т. Щира [2, с. 78]	...сукупність ресурсів (трудових, матеріальних, технічних, фінансових, інноваційних тощо), навичок і можливостей менеджерів різного рівня ієрархії та безпосереднього виконавчого персоналу щодо виробництва товарів, надання послуг (робіт), отримання максимального доходу (прибутку) і забезпечення сталого функціонування та розвитку підприємства
І. Репіна [3]	...сукупність ресурсів (трудових, матеріальних, технічних, фінансових, інноваційних і т.п.), навичок та можливостей керівників, спеціалістів та інших категорій персоналу, щодо виробництва товарів, здійснення послуг (робіт), отримання максимального доходу і забезпечення сталого функціонування та розвитку підприємства
<i>Як індивідуальні характеристики підприємця</i>	
Т.Гринчук, [4]	... здатність, можливість членів домогосподарств і суб'єктів господарювання формувати підприємницьку поведінку, орієнтовану на отримання прибутку на основі використання природно-ресурсних, економічних і соціальних факторів
Ф.Хайек, І. Кірцнер [5]	...індивідуально-психологічні особливості підприємця, управлінські здібності, самостійність при виборі та прийнятті рішень, спроможність реагування на зміни економічної та соціальної ситуацій
Н. Краснокутська І. Бубенець [6]	...сукупністю здібностей, знань і навичок людей щодо здійснення підприємницької діяльності
М. Грачов [7]	...сукупність орієнтації на досягнення успіху, особистої і колективної відповідальності, свободи самовираження і творчості
В. Хачатрян [8]	...сукупність особистих якостей, набутого досвіду, професійної підготовки, психологічної готовності до змін, готовності до постійного самовдосконалення та здатності передбачати та запобігати ризику, що виникає в процесі підприємницької діяльності
К. Оксенюк [9]	...сукупність особистих якостей, можливостей, здібностей, знань та навичок людей ефективно здійснювати підприємницьку діяльність
О. Сологуб [10]	...інтегральні підприємницькі здібності носіїв підприємницької діяльності, спрямовані на визначення, пошук, формування та задоволення потреб у товарах чи послугах, а також в отриманні максимального прибутку
<i>Як сукупність бізнес-ідей</i>	
Ю. Рубін [11]	...сукупність бізнес-ідей і способів їх реалізації, які є у його розпорядженні

Проведений огляд літератури дозволив виділити три підходи до трактування змісту поняття «підприємницький потенціал»:

- підприємницький потенціал як сукупність ресурсів та здатність їх трансформувати у результат;
- підприємницький потенціал як індивідуальні характеристики підприємця;
- підприємницький потенціал як сукупність бізнес-ідей.

Зважаючи на це, підприємницький потенціал підприємства пропонується розглядати як здатність сукупності інтелектуальних характеристик підприємця ефективно використовуючи наявні ресурси успішно генерувати та реалізовувати бізнес-ідеї (стартапи) для досягнення поставлених цілей. Такими цілями можуть бути зростання прибутковості підприємства, розширення ринків збуту продукції, забезпечення довгострокового економічного зростання підприємства.

Таким чином, підприємницький потенціал підприємства можна представити у трьохвекторному просторі, який складається із інтелектуальних характеристик підприємця та персоналу підприємства, ресурсів та стартапів (рис.1).

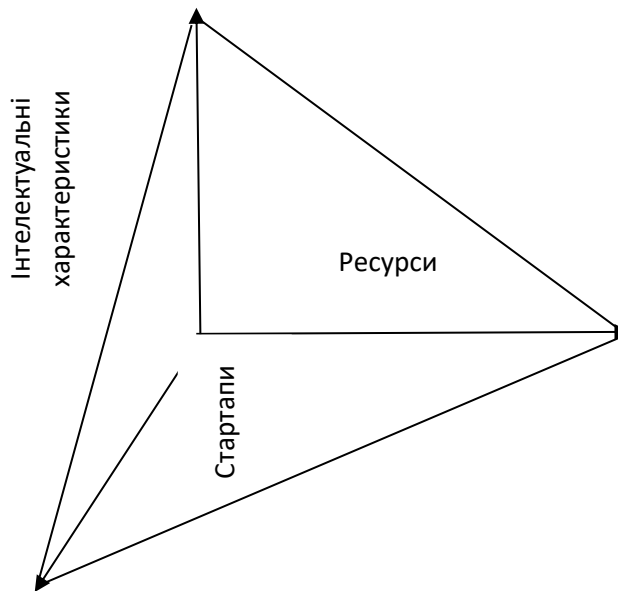

Рис.1.1. Трьохвекторний простір підприємницького потенціалу підприємства

Важливим при дослідженні підприємницького потенціалу підприємства, визначення рівня є його структуризація. Визначення структури підприємницького потенціалу підприємства дозволить більш детально та ґрунтовніше оцінити його рівень, визначити тенденції зміни підприємницького потенціалу, та на цій основі – розробити відповідні механізми по підвищенню ефективності його використання.

Виходячи зі змістового наповнення поняття «підприємницький потенціал» підприємства його структуру представимо наступним чином (рис.2).

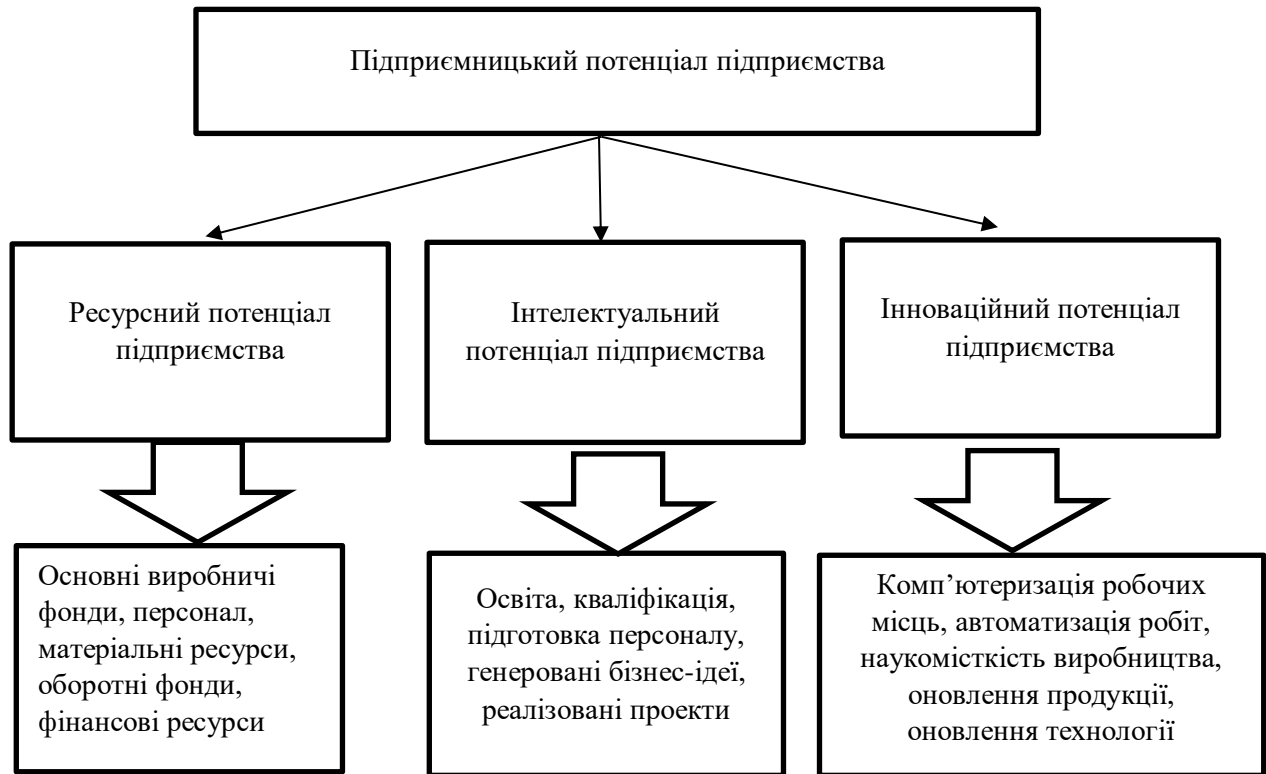

Рис.2. Структура підприємницького потенціалу підприємства

Таким чином, виділено три структурних елементи підприємницького потенціалу підприємства: ресурсний потенціал, інтелектуальний потенціал та інноваційний потенціал. Розглянемо їх характеристики.

Ресурсний потенціал – це система взаємопов'язаних різних видів ресурсів, які є у розпорядженні підприємства або можуть бути залучені до його господарської діяльності для максимального задоволення потреб споживачів та підвищення його конкурентоспроможності на ринку [12].

Слід відмітити, що ресурси підприємства дозволяють формувати необхідні конкурентні переваги. Кожен вид ресурсів становить сукупність можливостей досягнення цілей підприємством. Це означає, що, маючи у своєму розпорядженні висококваліфіковану робочу силу, потужну матеріально-технічну та технологічну базу та інші ресурси, підприємство тією чи іншою мірою здатне задовольнити потреби і запити потенційних споживачів та отримати конкурентні переваги над іншими суб'єктами господарювання.

Ресурсну концепцію потенціалу підприємства можна охарактеризувати чотирма основними критеріями [13]:

1. Реальними можливостями підприємства в тій чи іншій сфері діяльності (включаючи і нереалізовані можливості).
2. Обсягом ресурсів як залучених, так і тільки підготовлених до використання у виробництві.
3. Здатністю кадрів (менеджерів) використовувати ресурси, вміння розпоряджатися ресурсами підприємства.
4. Формою підприємництва та відповідною організаційною структурою підприємництва.

Інтелектуальний потенціал визначає можливості генерації і сприйняття ідей і задумів новацій і доведення їх до рівня нових технологій, конструкцій, організаційних і управлінських рішень. Це передбачає наявність фахівців не лише з високою фаховою підготовкою, а здатних до продукування нових орієнтованих знань і втілення їх в інновації, які відповідають потребам ринку. Це дозволяє визначити такі характерні особливості інтелектуального капіталу [14, с. 91; 15, с. 12]:

- інтелектуальний капітал представлений у вигляді невидимого ресурсу;
- інтелектуальний капітал в процесі свого використання не втрачає своєї вартості. Неefективність його використання призводить до зменшення вартості інтелектуального капіталу;
- стратегічна орієнтація інтелектуального капіталу, де його вартість буде мати дохідність у стратегічній перспективі;
- різна критеріальність оцінки вартості інтелектуального капіталу;
- вкладеність капіталу в інтелектуальний ресурс завжди приносить роботодавцю додатковий дохід;
- вкладеність капіталу в інтелектуальний ресурс дозволяє одержати ефекти в економічній та соціальній сферах підприємства;
- наявність інтелектуального капіталу забезпечує конкурентоспроможність підприємству;
- раціональне використання складових інтелектуального капіталу дозволяє одержати синергетичний ефект;
- інтелектуальний капітал виступає базою для формування гудвілу підприємства.

Інноваційний потенціал – максимальна здатність підприємства використання фундаментальних досліджень, прикладних розробок та впровадження досягнень науки та техніки у виробництво. Для ефективного здійснення інноваційної діяльності підприємству потрібна така сукупність ресурсів: інтелектуальних (технологічна документація, винаходи, патенти, ліцензії, корисні моделі, промислові зразки); матеріальних (дослідне, експериментальне і лабораторне устаткування); фінансових (власні, запозичені, інвестиційні, бюджетні, грантові кошти); інфраструктурних (власні, підрозділи НДР і ДКР, конструкторський відділ, відділ головного технолога, відділ маркетингу нової продукції, лабораторія контролю якості продукції, патентно-ліцензійний відділ); додаткових ресурсів підвищення результатів інноваційної діяльності (партнерські та особисті зв'язки з науково-дослідними інститутами, ВНЗ, у тому числі й закордонними, інформаційний відділ, досвід управління проектами, стратегічне управління підприємством) [16].

Отже, запропонована структуризація підприємницького потенціалу дозволить визначити та оцінити його рівень та розробити відповідні механізми по підвищенню ефективності використання як в цілому, так і по окремих структурних елементах.

Нарощення підприємницького потенціалу підприємства, підвищення ефективності його використання вимагає комплексного аналітичного дослідження передумов щодо його формування. Відповідно, таке аналітичне дослідження передбачає виконання певної послідовності дій та аналітичних розрахунків, алгоритм яких наведено на рисунку 2. Розглянемо поетапність дій даного алгоритму.

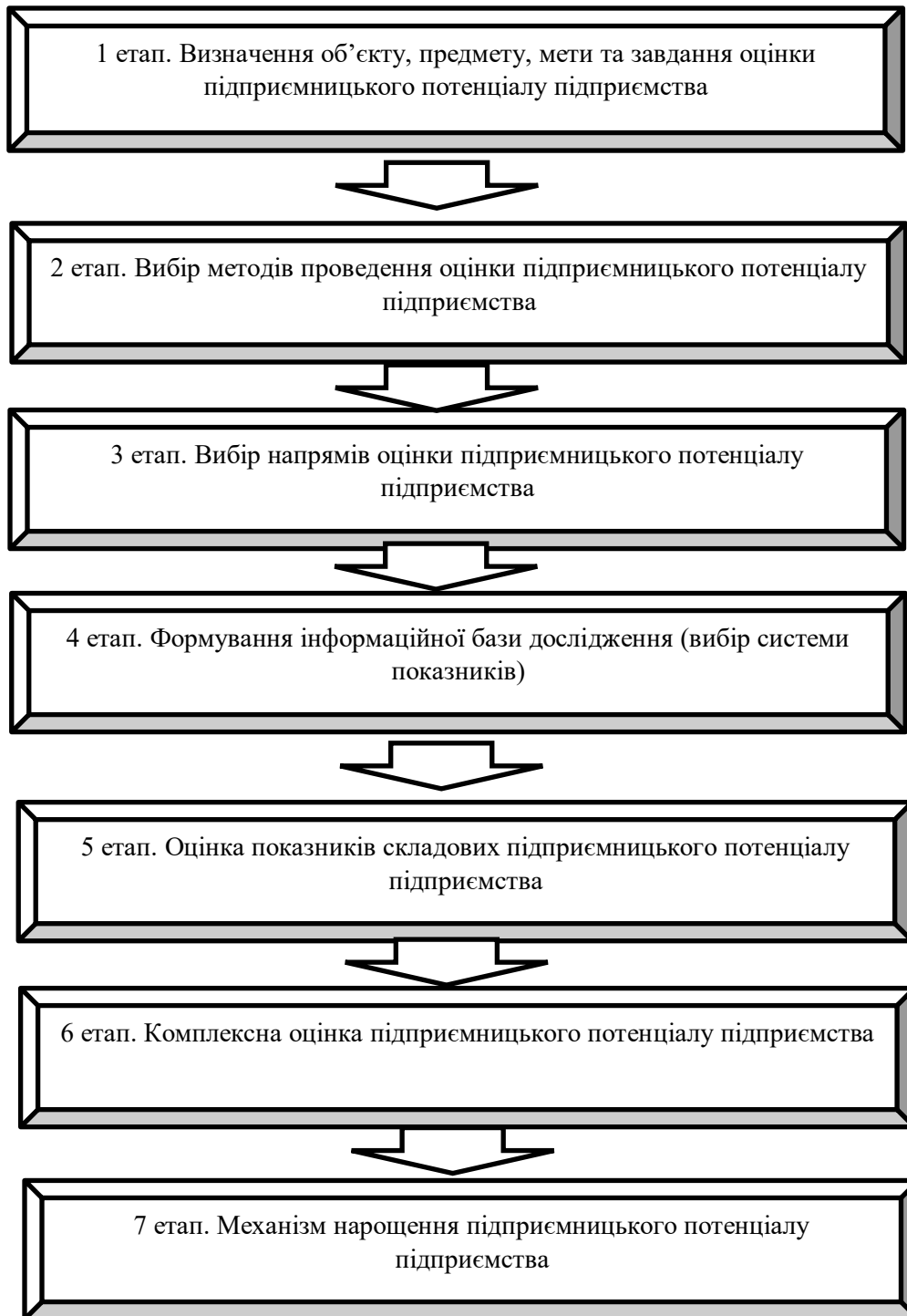

Рис.3. Алгоритм оцінки підприємницького потенціалу підприємства

1 етап. Визначення об'єкту, предмету, мети та завдання оцінки підприємницького потенціалу підприємства. Об'єктом оцінки є підприємство в цілому та його підприємницький потенціал зокрема. Предметом оцінки є кількісні та якісні характеристики підприємницького потенціалу підприємства. Мета оцінки – визначення рівня підприємницького потенціалу підприємства.

Завданнями оцінки підприємницького потенціалу підприємства є:

- ідентифікація реального стану аналізованого об'єкта;
- оцінка ресурсного потенціалу підприємства;

- оцінка інтелектуального потенціалу підприємства;
- оцінка інноваційного потенціалу підприємства;
- комплексна оцінка підприємницького потенціалу підприємства.

2 етап. Вибір методів проведення оцінки підприємницького потенціалу підприємства. В процесі аналітичного дослідження можуть використовуватись наступні методи дослідження: статистичні, графічні, табличні, індексні, стратегічні математичні, аналітичні методи.

3 етап. Вибір напрямів оцінки підприємницького потенціалу підприємства. Аналіз та оцінку підприємницького потенціалу підприємства будемо проводити за такими основними напрямами: оцінка ресурсного потенціалу підприємства, оцінка інтелектуального потенціалу підприємства, оцінка інноваційного потенціалу підприємства.

4 етап. Формування інформаційної бази дослідження (вибір системи показників). В межах кожного напряму аналітичного дослідження формується система показників (табл.2).

Таблиця 2.

Система показників оцінки підприємницького потенціалу підприємства

Напрями оцінки підприємницького потенціалу підприємства	Показники
Ресурсний потенціал	Персонал (чисельність та структура персоналу, показники плинності кадрів, показники продуктивності праці); виробничі фонди (забезпеченість підприємства основними засобами, їх структура, аналіз показників фондовіддачі та фондомісткості, фондоозброєність праці, технічна озброєність праці, тривалість одного обороту оборотних коштів, коефіцієнт оборотності оборотних коштів, коефіцієнт завантаження коштів в обороті, рентабельність оборотних коштів); матеріальні ресурси (показники матеріаломісткості та матеріаловіддачі); фінансові ресурси (коефіцієнт рентабельності капіталу; коефіцієнт рентабельності виробничих фондів; коефіцієнт рентабельності діяльності)
Інтелектуальний потенціал	Якісний склад персоналу за освітою, досвідом, кваліфікацією, рівнем підготовки, підвищенням кваліфікації, рівень генерування ідей
Інноваційний потенціал	Коефіцієнти наукомісткості виробництва, виконання власних розробок, використання придбаних розробок, співвідношення власних та придбаних розробок, оновлення продукції, оновлення технології, успішно реалізованих бізнес-ідей (бізнес-проектів)

Аналіз та оцінка ресурсного потенціалу підприємства передбачає аналітичне дослідження таких складових як персонал, виробничі фонди, матеріальні та фінансові ресурси.

Аналіз та оцінка інтелектуального потенціалу передбачає розрахунок таких показників як якісний склад персоналу за освітою, досвідом, кваліфікацією, рівнем підготовки, підвищенням кваліфікації, рівень генеруванні ідей.

Для оцінки інноваційного потенціалу підприємства у науковій економічній літературі використовують такі показники [16, 17]: коефіцієнт наукомісткості виробництва, коефіцієнт виконання власних розробок, коефіцієнт використання придбаних розробок; коефіцієнт співвідношення власних та придбаних розробок; коефіцієнт оновлення продукції, коефіцієнт оновлення технології.

6 етап. Комплексна оцінка підприємницького потенціалу підприємства. Коефіцієнт підприємницького потенціалу підприємства може бути визначений методом середньозваженої арифметичної на основі трьох основних його складових:

$$ПП = \frac{РП+ІП+ІнП}{3}, \quad (1)$$

де: ПП – рівень підприємницького потенціалу підприємства;

РП, ІП, ІнП – відповідно значення критеріального показника ресурсного потенціалу, інтелектуального потенціалу та інноваційного потенціалу підприємства.

7 етап. Механізм нарощення підприємницького потенціалу підприємства. На основі отриманих значень підприємницького потенціалу можна буде розробити механізм його підвищення із визначенням пріоритетних напрямів підвищення ефективності використання кожного із складових елементів підприємницького потенціалу підприємства.

Висновки. Таким чином, розроблений алгоритм дозволить комплексно та системно провести оцінку підприємницького потенціалу підприємства та на цій основі – розробити відповідний механізм його нарощення.

Список бібліографічного опису:

1. Миргородська А. П. Розкриття сутності поняття «підприємницький потенціал» та його роль в потенціалі підприємства *Економіка и управление*. 2011. №5. С. 144–149.
2. Карапінський Б.А., Шира Т.Б. Інноваційно-технологічний потенціал підприємств регіону: аналіз формування та фінансування. *Регіональна економіка*. 2007. № 2. С. 77–86.
3. Рєпіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. *Вісник Української академії державного управління при Президенті України*. 1998. № 2. С. 262–271.
4. Гринчук Т.П. Підприємницький потенціал сільських територій та фактори його реалізації в сучасних умовах України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. №3. С.64–71.
5. Черних О. Оцінка конкурентоспроможності підприємницького потенціалу підприємства. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. Випуск 36. Частина I. Том 1. 2014. С.179–188.
6. Краснокутська Н.С., Бубенець І.Г. Підприємницький потенціал торговельного підприємства: зміст, особливості та чинники формування. *Науковий вісник Потавського університету економіки і торгівлі*. 2013. № 4 (60). С.125–129.
7. Грачев, М. В. Предприниматель в современной экономике. *Общество и экономика*. 1993. № 4. С. 28–40.
8. Хачатрян В.В., Богацька Н.М. Змістовні особливості категорії «підприємницький потенціал» в умовах євроінтеграції та глобалізації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип.13. 2016. С.98–100.
9. Оксенюк К.І. Підприємницький потенціал регіону: сутність та напрями забезпечення його розвитку [Електронний ресурс] *Економічний форум*. 2017. №2. Режим доступу: <http://eforum-lntu.com/arkiv-nomeriv.html>.
10. Сологуб О.П. Сучасні аспекти формування підприємницького потенціалу регіону. *Економіка і регіон*. №3(52). 2015. С.60–65.
11. Рубин Ю. Б. *Теория и практика предпринимательской конкуренции*. Москва, МФПА, 2004. 572 с.
12. Міщенко Н.Г., Кумечко О.І. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, структура, стратегія використання. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.9. С.193–198.
13. Федонін О.С., Рєпіна О. І. Олексюк І.М. *Потенціал підприємства: формування та оцінка*: навч. посібник. Київ, КНЕУ, 2004. 316 с.
14. Терон І.В. Інтелектуальний капітал як основне джерело багатства в постіндустріальному суспільстві. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. № 7. С. 90–94.
15. Уманців Г. Облікова інтерпретація інтелектуального капіталу у контексті становлення інформаційної економіки. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. №9. С. 9–15.
16. Ковальська Л.Л., Герасимчук З.В. *Управління потенціалом підприємства*: навч. посібник. Луцьк, Волинські старожитності, 2012. 336 с.
17. Рудь Н.Т. *Економіка і організація інноваційної діяльності*. Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2007. 476 с.

References:

1. Myrhorodska A. P. (2011) Rozkryttia sutnosti poniattia "pidpriemnytskyi potentsial" ta ioho rol v potentsiali pidpriemstva [Disclosure of the essence of the concept of "entrepreneurial potential" and its role in the potential of the enterprise]. *Economics and management*. No 5. pp.144–149 [in Ukrainian].
2. Karapinskyi B.A., Shyra T.B. (2007) Innovatsiino-techno;ohichniy potentsial pidpriemstv rehionu: analiz formuvannia ta finasuvannia [Innovative-technological potential of the enterprises of the region: analysis, formation and financing]. *Regional economics*. no 2. pp.77–86 [in Ukrainian].
3. Riepina I.M. (1998) Pidpriemnytskyi potentsial: metodolohiia otsynky ta upravlinnia [Entrepreneurial potential: the methodology of evaluation and management]. *Bulletin of the Ukrainian Academy of public administration under the President of Ukraine*. no. 2. pp. 262–271 [in Ukrainian].
4. Hrynychuk T.P. (2015) Pidpriemnytskyi potentsial silskych terytorii ta factory ioho realizatsii v suchasnykh umovakh Ukrainy [Entrepreneurial potential of rural areas and factors of its realization in modern conditions of Ukraine]. *Economics, Finance, management: topical issues of science and practice*. no. 3. pp.64–71 [in Ukrainian].
5. Chernykh O. (2014) Otsinka konkurentnospromozhnosti pidpriemnytskoho potentsialu pidpriemstva [Assessment of competitiveness of enterprise potential]. *Collection of scientific papers of Cherkasy State Technological University*. issue 36. part I, volume 1. pp.179–188 [in Ukrainian].
6. Krasnokutska N.S., Bubenets I.H. (2013) Pidpriemnytskyi potentsial torhovelnoho pidpriemstva: zmist, osoblyvosti ta chynnyky formuvannia [Entrepreneurial potential of a commercial enterprise: content, features and factors of formation]. *Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade*. 2013. no. 4 (60). pp.125–129 [in Ukrainian].
7. Hrachev M. V. (1993) Predprinimatel v sovremennoy ekonomike [Entrepreneur in the modern economy]. *Society and economy*. 1993. no. 4. pp.28–40 [in Russian].
8. Khachatryan V.V., Bohatska N.M. (2016) Zmistovni osoblyvosti katehorii "pidpriemnytskyi potentsial" v umovakh ievrointehratsii ta hlobalizatsii [Content features of the category "entrepreneurial potential" in the conditions of European integration and globalization]. *Global and national economic problems*. vol.13. pp.98–100 [in Ukrainian].
9. Okseniuk K.I. (2017) Pidpriemnytskyi potentsial rehionu: sutnist ta napriamy zabezpechennia ioho rozvytku [Entrepreneurial potential of the region: the essence and directions of its development] *Economic forum*. no. 2. URL: <http://eforum-lntu.com/arkiv-nomeriv.html>.
10. Solohub O.P (2015) Suchsni aspekty formuvannia pidpriemnytskoho potentsialu rehionu [Modern aspects of the formation of the entrepreneurial potential of the region]. *Economy and the region*. no. 3 (52). pp.60–65 [in Ukrainian].
11. Rubyn Yu. B. (2004) Teoriia i praktika predprinimatelskoy konkurentsii [Theory and practice of entrepreneurial competition]. *Moscow, MFPA*, 572 p [in Russian].
12. Mitsenko N.H., Kumechko O.I. (2010) Resursnyi potentsial pidpriemstva: sutnist, struktura, stratehiia vykorystannia [Resource potential of the enterprise: essence, structure, strategy of use]. *Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine*. issue 20.9. pp.193–198 [in Ukrainian].
13. Fedonin O.S., Riepina O. I. Olexsiuk I.M. (2004) Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka: navchalnyi posibnyk [Enterprise potential: formation and evaluation: a training manual]. *Kyiv, Kyiv National Economic University*. 316 p. [in Ukrainian].
14. Teron I.V. (2007) Intelektualnyi kapital yak osnovne dzherelo bahatstva v postindustrialnomu suspilstvi [Intellectual capital as the main source of wealth in post-industrial society]. *Formation of market relations in Ukraine*. no. 7. pp.90–94 [in Ukrainian].
15. Umantsiv H. (2008) Oblikova interpretatsiia intelektualnoho kapitalu u konteksti stanovlennia informatsiinoi ekonomiky [Accounting interpretation of intellectual capital in the context of information economy formation]. *Accounting and audit*. no. 9. pp. 9–15 [in Ukrainian].
16. Kovalska L.L., Herasymchuk Z.V. (2012) Upravlinnia potentsialom pidpriemstva: navchalnyi posibnyk [Management of potential of enterprise: training manual]. *Lutsk, Volynski starozhytnosti*, 336 p. [in Ukrainian].
17. Rud N.T. (2007) *Ekonomika i orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti* [Economics and organization of innovation activity]. *Lutsk: Publishing house of Lutsk State Technical University*, 476 p. [in Ukrainian].